

ויזרע יצחק

"שמיני עצרת"
כב' תשרי תשע"א

יוצא לאור ע"י מדרשת
"ויזרע יצחק"

י"ב ת"א
16:50 17:06 **כניסה**
18:04 18:04 **יציאה**

ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

תורת אמת נתן לנו, ברוך אשר בחר בנו

הגיגים לש"ע ושמחת תורה

"ביום השמיני עצרת תהיה לכם" (במדבר כט' לה)

ביום שמיני עצרת אין יושבים בסוכה, למרות שמדין הגמרא: "מיתב יתבינן, ברוכי לא מברכינן" (תרגום: לשבת בסוכה) אנו יושבים, אך לברך אין אנו מברכים). במדרש נחומא פרשת פינחס מובא שהטעם לכך הוא משום שבשמיני עצרת אנו מתפללים על הגשם, ואם בני ישראל היו מצווים באותו היום לשבת בסוכה, היה חשש שלא יתפללו על הגשם בלב שלם. כי הרי כולם יושבים מחוץ לדירת הקבע ויכולים להירטב.

"שמיני (עצרת) רגל בפני עצמו הוא" (סוכה מז.)

בראש השנה וביום הכיפורים עיקר התפילה היה למען הנפש, התעסקנו רק בענייני רוחניים ושמימיים, יום שמיני עצרת הוא היום הראשון שבו מתחילים להתפלל על הגשם, מתחילים לדאוג לצרכים הגשמיים, הארציים והגופניים של האדם, כלומר, העניינים הנוגעים ל"לכם". וזאת הכוונה במה שאמרו בגמרא: "שמיני עצרת רגל בפני עצמו הוא", שמיני עצרת הוא החג, שבו מתחילים כל אחד לדאוג "בפני עצמו", בשביל עצמו ובשרו וגופו. (רבי משה לייב מסאסוב)

"עישו ועבדו בשמחת תורה"

לכאורה היה צריך לקרא לחג "שמחה בתורה" מדוע אנו קוראים לחג "שמחת תורה", אלא הכוונה היא לומר לך שצריך שגם התורה תהיה שמחה. לא רק שאתה תהיה שמח בה, אלא גם היא תהיה שמחה בכך. (רבי ישע באר מבריסק)

תורה ע"היא תמיד זודשה

מדוע מתחילים לקרא את פרשת "בראשית" בשמחת תורה? הטעם הוא שאנו רוצים להראות שהתורה חביבה עלינו כדבר חדש. וכך דרשו חכמים: "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך" (דברים ו') לא יהו בעיניך כדיוטגמא (פקודה) ישנה, שאין אדם סופנה (מוקירה), אלא כחדשה שהכל רצים לקראתה. ועוד כתוב בהגהות מנהגים לר' אייזיק טירנא: "בשעה שישראל מסיימים את התורה, בא השטן לפני הקב"ה לקטרטג עליהם ואומר: ישראל לומדים תורה ואין מסיימים אותה. וכיון שמסיימים אותה, אומר לו הקב"ה: הלא סיימתי. והשטן משיב: אף על פי שסיימתי, אין מתחילים אותה. וכיון שמתחילים אותה על ידי "חתן בראשית", משיב הקב"ה: הלא התחילתי. נמצא שאין יכול לקטרטג". וכך זה תמיד בדברי תורה, כעיגול וכמחול, סופם נעוץ בתחילתם. (ספר התודעה)

"הכל תלוי במו"ל, אפילו ספר תורה ע"בהיכל" (וזהר פרשת נשא)

יש ספר תורה שהוא מצליח ויש לו מזל וקוראים בו בכל יום שני וחמישי, בכל שבת ויום טוב. אבל יש גם ספר תורה, שכל ימות השנה הוא עומד בארון הקודש דחוק לקרן זווית ואין קוראים בו, ומוציאים אותו רק פעם אחת בשנה בשמחת תורה, בשעה שנוהגים להוציא את כל ספרי התורה להקפות.

לע"נ הרה"ג מרדכי צמח אליהו בר מזל טוב זצ"ל נלב"ע כה' סיון תש"ע

לעילוי נשמת יצחק אוהיון בן סולטנא ז"ל נלב"ע י' אייר תש"ע

לעילוי נשמת מרים בן חמו בת פלורה ז"ל נלב"ע ג' טבת תש"ע

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מוקדש לעילוי נשמת :

חביבה חיה בנימין בת גורג'ה ז"ל
נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
ת.נ.צ.ב.ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

לא לשמור על קדושת הגליון

הגיגים לפרשת וזאת הברכה

"ויהי ב'שירון' מלך בהתאסף ראשי עם יזוד שבטי ישראל" (דברים ל"ה ה)

בא הכתוב לרמוז, שמלכות ישראל תהיה קיימת כשיהיו ישראל מתאספים ראשיהם יחד, ולא יהיו בד בבד שבזה יהיה סיבה שיתחדו יחד שבטי ישראל, וכשישראל בגדר זה הנה הנם ברום גדר ההצלחות, ומלכותם תהיה בת הויה של קיום, וצא ולמד כי מיום שנחלקו הלבבות ונחלקו המלכויות מה עלתה בידם, וזאת סיבת עגלי ירבעם והבאים אחריו, כי ראש האובדן הוא הפירוד, וכלי המחזיק הברכה הוא השלום (סוף עוקצין) ויחוד הלבבות. (אור החיים)

"יזוי ראובן ואל ימות" (דברים ל"ו ו)

אנו רואים בברכת משה את בני ישראל שהוא לא מונה את שבט שמעון ואינו מברכו. דעת רש"י, האבן עזרא ועוד מפרשים, שמשה לא מזכיר את שמעון, בגלל עון פעור, כי העובדים לפעור היו מבני שמעון וגם נשיאם נהרג בחטא זה, הרמב"ן מסביר שלאורך כל הדרך כשמונים את בני ישראל מונים שנים עשר שבטים ולא יותר, וכפי שאמר יעקב בברכתו "כל אלה שבטי ישראל שנים עשר" (בראשית מט' כח). ומכיון שיעקב הזכיר את יוסף כשבט אחד לכן הזכיר את שמעון, אך משה שמחויב היה להזכיר ביוסף כשני שבטים כפי שאמר: "והם רבבות אפרים והם אלפי מנשה" (דברים ל"ג יז), משום שהקב"ה עצמו צוה זאת בכך שמנאם כשני שבטים בחנכת המזבח, בדגלים ובנחלת הארץ. סיבה נוספת היא שמשה התכוון להזכיר את יהושע שהוא ינחילם את הארץ והיות שיהושע בא מאפרים הקטן הוצרך משה להזכיר גם את אחיו מנשה שגדול ממנו. כמו כן רצה משה לברך את לוי כי מברכתו יתברכו כל ישראל, שיהיו קרבנותיו לרצון להם לפני ה', לכן הוצרך לוותר על אחד מן השבטים שהרי, כפי שאמרנו, אין ישראל נמנים בשום מקום יותר משנים עשר אלא שנים עשר בלבד, שהם כנגד שנים עשר המזלות שברקיע, ושנים עשר החדשים בשנה. אך, מוסיף הרמב"ן, למרות שלא ברך משה את שמעון באופן אישי היו בני שמעון מבורכים משום שיעקב אמר: "אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל" (בראשית מט' ז), כך שהם התברכו מברכת שאר השבטים אשר הם בתוכם.

"האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו" (דברים ל"ז ט)

חז"ל אמרו בגמרא: ש"כל העוסק בתורה פטור מן כיבוד אב ואם" (מגילה יז) ומביאים ראיה מיעקב שלא נענש על אותן י"ד שנים שהיה לומד בישיבה של שם ועבר ובזמן זה לא קיים מצות כיבוד אב ואם, אלא נענש רק על הזמן ששה בבית לבן ובזמן זה לא קיים מצות כיבוד אב ואם. לכן אומר משה על שבט לוי: "האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו" שאינו צריך לראות אחריהם ולכבדם וכל שכן "ואת אחיו לא הכיר" שאינו צריך לדעת עליו "ואת בניו לא ידע" כמובא בגמרא על הפסוק: "שחורות כעורב", "רבא אמר במי אתה מוצא התורה במי שנעשה אכזרי על בניו כעורב" (עירובין כב) וכל כך למה "כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו, יורו משפטך ליעקב" כלומר, משום שהם צריכים לעסוק בתורה תמיד לכן גם "את בניו לא ידע".

"והם רבבות אפרים והם אלפי מנשה" (דברים ל"ז י)

מהפסוק: "יפול מצדך אלף ורבבה מימינך" (תהלים צ"א ז), אנו לומדים ש"אלפים" זה מצד הטבע, ו"רבבות" מצד הנס, דהיינו השגחה נסית שמכונה "ימין". ומצינו שיעקב אבינו שם את אפרים מימינו, שהם מושגחים על פי הנס, וכמו הנהגת יהושע בהעמדת החמה. לכן הם, בני אפרים, ממיתים רבבות, ואילו מנשה שהיה לשמאל ישראל, לכן הם אינם ממיתים רבבות אלא אלפים בלבד. (משך חכמה)

"עמוז ובוכלן בצאתך ויששכר באוהלך" (דברים ל"ז יז)

למרות שיששכר גדול יותר מזבולן כי נולד תחלה, הקדים משה את זבולן ליששכר מפני שהוא הסבה לתורתו של יששכר, וגם יעקב הקדימו בברכת השבטים, לפי שהוא המחזיק את תורתו של יששכר ואם לא היה מחזיק אי אפשר לו לעסוק בתורה, על כן ראוי הוא שינחל שמחה וכבוד בשמחתה של תורה לעולם הבא, וזהו שאמר "שמח זבולן בצאתך". וייחס את השמחה לזבולן לפי שהוא הסיבה לתורה, כפי שאמרו חז"ל "כל המטיל מלאי לכיסו של תלמיד חכם זוכה ויושב בישיבה של מעלה", שנאמר: "כי בצל החכמה בצל הכסף" (קהלת ד'). (ריבנו בחיי)

"לעיני כל ישראל" (דברים ל"ד יב)

פסוק זה הוא סיום התורה. ומשמע מדברי הרמב"ם שבספר התורה יש לכתוב את שלוש התיבות האלו בשורה האחרונה ולסיים באמצע השורה, וטעמו הוא כדי ללמדנו שלעולם אין אנו מסיימים את לימוד התורה, אלא תמיד עומדים באמצע כי התורה ארוכה ורחבה מיני ים.

לרפואת כל הולי עם ישראל ובכללם: ה"ה אשר בן חמו בר מרצדם וה"ה משה טויטו בר אסתר הי"ו

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח תפילין "יד יצחק"

ברשותנו מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) להשאלה בטלפון: 052-3268315

חברת הבקשות "מאיר השחר" בני ברק ומדרשת "ויזרע יצחק"

לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו מוצ"ש 20:30 בית כנסת "תורת ישראל" קריית הרצוג ב"ב